

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการไฟฟ้านครหลวง และการประปานครหลวง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการไฟฟ้านครหลวง

ก. ประวัติความเป็นมา

ประเทศไทยเริ่มมีกระแสไฟฟ้าใช้ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว¹ โดยจอมพล เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต) ซึ่งในขณะนั้นมีบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าหมื่นไวยวรนาถ เพิ่งเดินทางกลับจากทวีปยุโรป และได้ไปเห็นการใช้ไฟฟ้าในประเทศฝรั่งเศส ได้อำริที่จะให้กรุงเทพฯ ๗ มีไฟฟ้าใช้บ้าง จึงได้สั่งซื้อเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามาจากประเทศอังกฤษ² เมื่อ พ.ศ. 2427 โดยเริ่มผลิตกระแสไฟฟ้าใช้แห่งแรกในพระบรมมหาราชวัง จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2440 กิจการไฟฟ้าดังกล่าวได้ถูกโอนไปให้บริษัทอเมริกัน ชื่อ Bangkok Electric Light Syndicate ดำเนินการให้มีกระแสไฟฟ้าใช้ในพระบรมมหาราชวังต่อไป พร้อมทั้งทำสัญญากับทางราชการจ่ายแสงไฟโดยการจุกโคมตามถนนหลวงต่าง ๆ ด้วย

สำหรับประชาชนในกรุงเทพฯ ๗ นั้น พวกที่ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่บริเวณตอนใต้ของคลองบางกอกน้อยและคลองบางลำพู เริ่มได้รับประโยชน์ของกระแสไฟฟ้าจากการนำกระแสไฟฟ้ามาเดินรรางเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2437 ภายใต้การดำเนินงานของบริษัทชาวเดนมาร์ก เป็นผลให้การคมนาคมทางบกของกรุงเทพฯ ๗ ในสมัยนั้นสามารถติดต่อกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว กิจการรรางได้เจริญและวิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของการไฟฟ้ากรุงเทพฯ ๗ (Bangkok Electric Works) ซึ่งรัฐบาลเป็นเจ้าของและ

¹อานวย อุคคสิลป์, "วิวัฒนาการของการไฟฟ้าในประเทศไทย ตั้งแต่สมัย ร.5 จนถึงปัจจุบัน," วารสารชาวไฟฟ้า ฉบับพิเศษ (มิถุนายน 2511) : 7.

²การไฟฟ้านครหลวง, ประวัติความเป็นมาของการไฟฟ้านครหลวง (กรุงเทพมหานคร : การไฟฟ้านครหลวง, 2520), หน้า 1.

ได้รับช่วงสัมปทานการเดินรถราง และจำหน่ายกระแสไฟฟ้ามาจากบริษัทไฟฟ้าไทยคอร์ปอเรชั่น จำกัด (Thai Electric Corporation Ltd.) โดยตั้งสถานที่ทำการและโรงจักรเดินเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่ข้างวัดราชบูรณะราชวรวิหาร (วัดเลียบ) อันเป็นสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของการไฟฟ้านครหลวงในปัจจุบันนี้

ส่วนประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณตอนเหนือของคลองบางกอกน้อย และคลองบางลำพูนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำริให้เจ้าพระยามรราช (ปั้น สุขุม) เป็นผู้จัดสร้างโรงไฟฟ้าขึ้น เรียกชื่อว่า การไฟฟ้าหลวงสามเสน ในปี พ.ศ. 2457 ดำเนินการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่ในแถบนี้ และต่อมาการไฟฟ้าหลวงสามเสนได้เปลี่ยนชื่อเป็น กองไฟฟ้าหลวงสามเสน สังกัดกรมโยธาธิการ กระทรวงนครบาล

ความต้องการในการใช้กระแสไฟฟ้าของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ ได้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ รัฐบาลได้เล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญในการที่จะต้องเพิ่มการให้บริการด้านกระแสไฟฟ้า ประชาชนทั้งในนครหลวงและชนบท ดังนั้น เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2496 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการพลังงานแห่งชาติขึ้น มีการจัดตั้งคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เป็นผู้วางนโยบายและพิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพลังงาน¹ ความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าของประชาชนในกรุงเทพฯ ได้เพิ่มมากขึ้นจนรัฐบาลเล็งเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการด้านกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชน จึงออกพระราชบัญญัติจัดตั้งการไฟฟ้านครหลวงขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2501 โดยรวมการไฟฟ้ากรุงเทพฯ กับกองไฟฟ้าหลวงสามเสนเข้าด้วยกัน และดำเนินการบริการด้านกระแสไฟฟ้าในเขตกรุงเทพฯ มาจนถึงทุกวันนี้

ข. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งการไฟฟ้านครหลวง

แต่เดิมหน่วยงานในการบริการด้านกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ นั้นมี 2 หน่วย คือ การไฟฟ้ากรุงเทพฯ (Bangkok Electric Works) กับกองไฟฟ้าหลวง

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

สามแสน เมื่อความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าของประชาชนในกรุงเทพฯ ๗ มีมากขึ้น รัฐบาลจึงได้รวมหน่วยงานทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยออกพระราชบัญญัติจัดตั้งการไฟฟ้านครหลวงขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งการไฟฟ้านครหลวง¹ นั้นมีดังนี้

1. ผลิตพลังงานไฟฟ้าไปพลางก่อนในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการโอนตามมาตรา 14 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้ายันฮี พ.ศ. 2500²
2. จัดให้ได้มาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า
3. ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือประโยชน์แก่การไฟฟ้านครหลวง

จากวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นในการจัดตั้งการไฟฟ้านครหลวง ทำให้การไฟฟ้านครหลวงมีหน้าที่หลักที่สำคัญในการให้บริการด้านกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชนภายในเขตรับผิดชอบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี โดยมีฐานะทางกฎหมายเป็นนิติบุคคล และมีลักษณะของการดำเนินกิจการเป็นรัฐวิสาหกิจ ประเภทสาธารณูปโภคซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ

ค. การจัดองค์การและโครงสร้างของหน่วยงาน

จากการที่การไฟฟ้านครหลวงเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปโภค จึงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยมีคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเก้าคน ทั้งนี้ไม่รวมผู้ว่าการ ซึ่งถือเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

² ในปัจจุบันการไฟฟ้านครหลวงไม่ได้ผลิตกระแสไฟฟ้าเอง แต่รับซื้อกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการการไฟฟ้าฯ ครหวงนี้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการของการไฟฟ้าฯ ครหวง โดยผ่านทางผู้ว่าการการไฟฟ้าฯ ครหวง ซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการไฟฟ้าฯ ครหวงที่สำคัญ ได้แก่

1. อำนาจในการวางข้อบังคับเกี่ยวกับการต่าง ๆ ที่กระทำเพื่อสนองวัตถุประสงค์ของการไฟฟ้าฯ ครหวง
2. อำนาจในการวางข้อบังคับ การประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ
3. วางข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง และการถอดถอนพนักงาน
4. วางข้อบังคับว่าด้วยระเบียบปฏิบัติงานและข้อบังคับว่าด้วยระเบียบวินัยและการลงโทษพนักงาน
5. กำหนดอัตราราคาขายพลังงานไฟฟ้า ค่าบริการและความสะดวกต่าง ๆ
6. กำหนดอัตราเงินเดือนพนักงาน

นอกจากนี้ การไฟฟ้าฯ ครหวงยังได้ถูกควบคุมโดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่ในด้านต่าง ๆ กัน ได้แก่

1. คณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. กระทรวงการคลัง
3. สำนักงบประมาณ
4. กระทรวงมหาดไทย
5. คณะกรรมการที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดตั้งกิจการ
6. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
7. รัฐสภา (คณะกรรมการธิการงบประมาณในกรณีที่มีรัฐสภา)

หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลเหล่านี้จะทำการควบคุมสอดส่องดูแลการดำเนินการของการไฟฟ้าฯ ครหวง ทั้งนี้โดยทางตรงและทางอ้อม หน่วยงานที่ควบคุมการดำเนินงานของการไฟฟ้าฯ ครหวงโดยตรง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย โดยคอยควบคุมการดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ นั้น มีลักษณะการควบคุมการดำเนินงานของการไฟฟ้าฯ ครหวงโดยทางอ้อม ได้แก่ คณะกรรมการสภาพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คอยให้คำ

แนะนำปรึกษาหารือเกี่ยวกับแผนงานของการไฟฟ้านครหลวงและการขยายงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลังเป็นผู้ควบคุมดูแลเกี่ยวกับเรื่องรายรับรายจ่าย และการเก็บผลกำไรที่การไฟฟ้านครหลวงได้มาแต่ละปี โดยจัดแบ่งให้รัฐบาลส่วนหนึ่ง และให้การไฟฟ้านครหลวงส่วนหนึ่ง สำนักงบประมาณคอยควบคุมดูแลเกี่ยวกับการตั้งงบประมาณประจำปีของการไฟฟ้านครหลวง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคอยสอดส่องดูแลเกี่ยวกับความถูกต้องทางด้านการเงินของการไฟฟ้านครหลวงเพื่อป้องกันการรั่วไหล และการเบียดบังผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่รัฐบาลและการไฟฟ้านครหลวงควรจะได้รับ คณะกรรมการที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดองค์การคอยให้คำแนะนำปรึกษานายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และการบริหารงานขององค์การต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้ความดูแลของรัฐบาล ซึ่งการไฟฟ้านครหลวงเป็นองค์การหนึ่งที่อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลด้วย รัฐสภาจะทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงบประมาณที่การไฟฟ้านครหลวงเสนอไปยังสำนักงบประมาณ และถูกเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา โดยมีคณะกรรมการงบประมาณเป็นผู้ทำหน้าที่ในขั้นนี้

ดังนั้นการไฟฟ้านครหลวงจึงได้จัดรูปองค์การ โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด เพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งการไฟฟ้านครหลวงโดยมีผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

1. ผู้ว่าการ การไฟฟ้านครหลวง เป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานของการไฟฟ้านครหลวง ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุด โดยควบคุมงานของรองผู้ว่าการทั้งสี่ส่วน
2. รองผู้ว่าการ ส่วนวิชาการ มีหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมและดูแลรับผิดชอบ คือ ฝ่ายจัดซื้อและพัสดุ (ฝพค.) ฝ่ายวิศวกรรม (ฝวก.) ฝ่ายก่อสร้าง (ฝกส.) และฝ่ายซ่อม สร้าง บำรุง (ฝขบ.)
3. รองผู้ว่าการ ส่วนปฏิบัติการ มีหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมดูแลรับผิดชอบ คือ ฝ่ายจำหน่าย (ฝจน.) ฝ่ายบริการผู้ใช้ไฟ (ฝบฟ.) และฝ่ายควบคุมระบบไฟฟ้า (ฝคฟ.)
4. รองผู้ว่าการ ส่วนบริหาร มีหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมดูแลรับผิดชอบคือ ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ (ฝกน.) ฝ่ายการบัญชีและการเงิน (ฝบช.) กองเศรษฐกิจพลังไฟฟ้า (ศก.) ฝ่ายบริการทั่วไป (ฝบท.) และโรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง (รพ.)

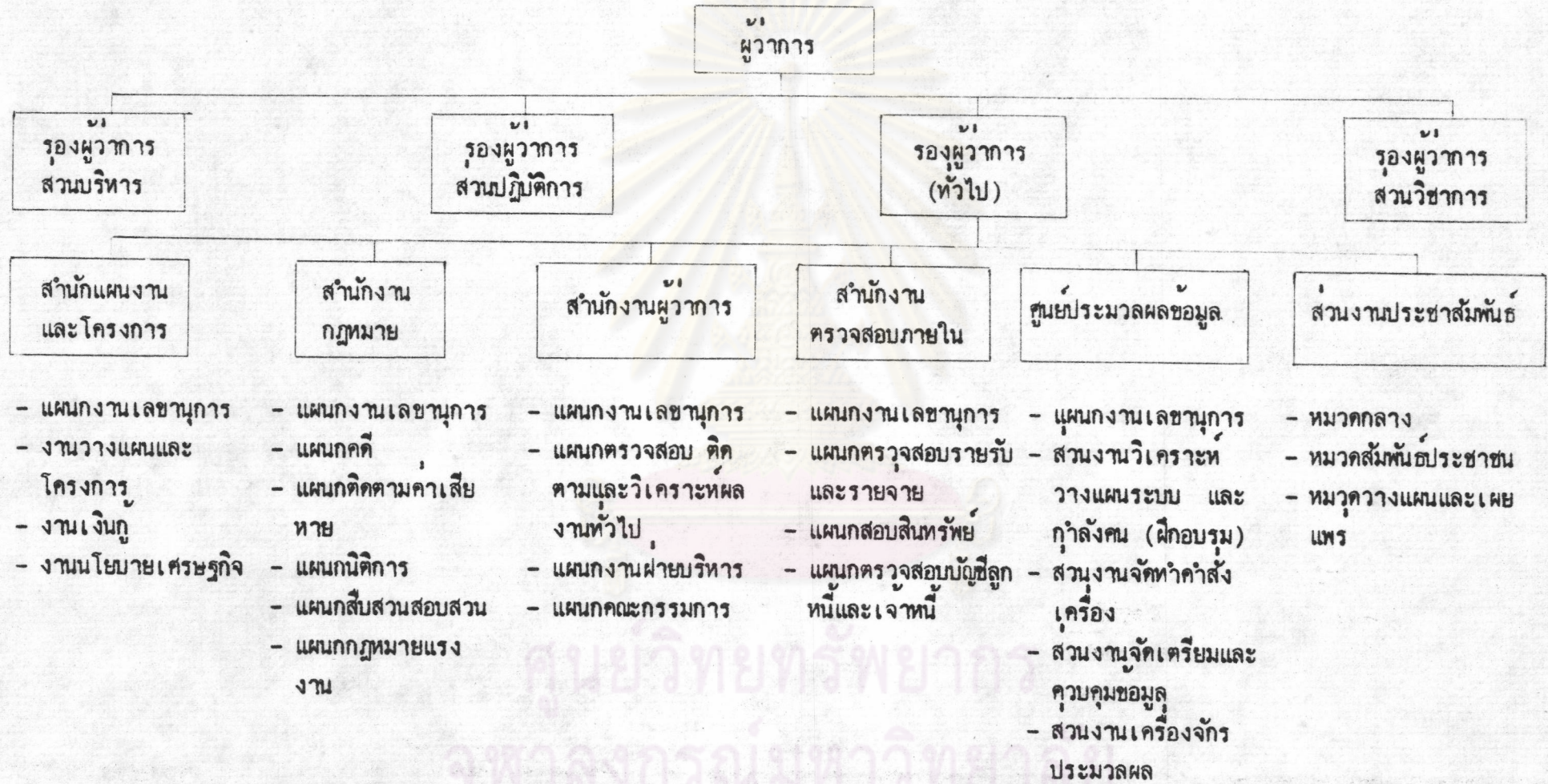
5. รองผู้ว่าการ (ทั่วไป) มีหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมดูแลรับผิดชอบคือ สำนักแผนงานและโครงการ (สผง.) สำนักงานผู้ว่าการ (สว.) สำนักงานตรวจสอบภายใน (ตส.) ศูนย์ประมวลผลข้อมูล (ศป.) สำนักงานกฎหมาย (กม.) และสำนักงานประชาสัมพันธ์ (ปส.)

จากอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ว่าการและรองผู้ว่าการดังกล่าว สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโครงสร้างขององค์การได้ดังนี้ คือ

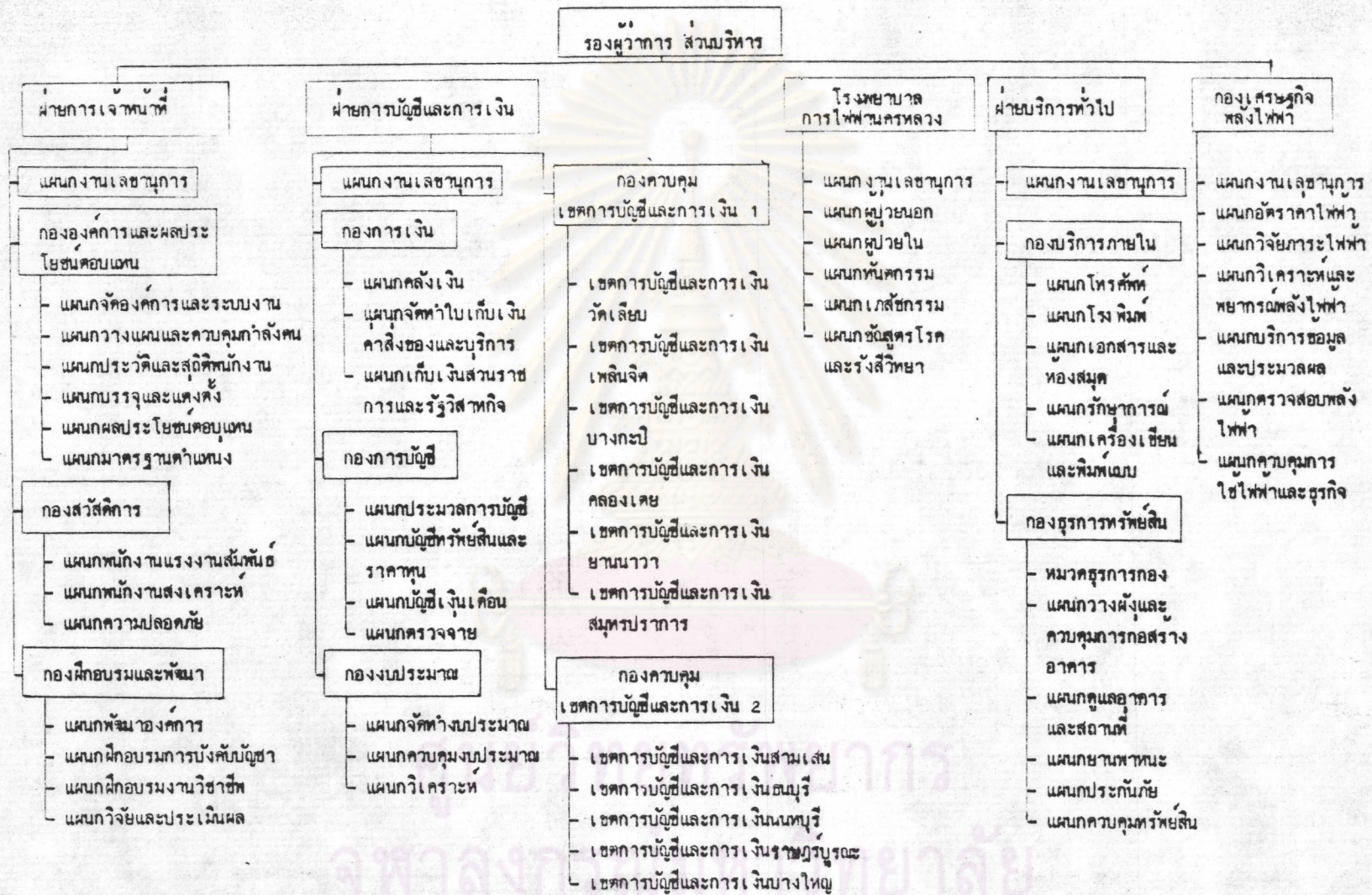
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง

ภาพที่ 1 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการไฟฟ้านครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2526

ที่มา คู่มือบริหารงานบุคคลของการไฟฟ้านครหลวง 2526

ภาพที่ 1 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการไฟฟ้านครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2526 (ต่อ)
 ที่มา คู่มือบริหารงานบุคคลของการไฟฟ้านครหลวง 2526

ภาพที่ 1 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการไฟฟ้านครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2526

ที่มา คู่มือบริหารงานบุคคลของการไฟฟ้านครหลวง 2526

ภาพที่ 1 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการไฟฟ้านครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2526 (ต่อ)
 ที่มา คู่มือบริหารงานบุคคลของการไฟฟ้านครหลวง 2526

ข. การจำแนกตำแหน่ง การไฟฟ้านครหลวงแบ่งระดับตำแหน่งทั้งหมดเป็น 14 ระดับด้วยกัน ดังแสดงในรูป

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ของระดับ ตำแหน่ง และช่วงอัตราเงินเดือน

ระดับ	ชื่อตำแหน่ง	ช่วงระดับเงินเดือน (บาท)
14	ผู้ว่าการ	21,640 - 37,060
13	รองผู้ว่าการ	17,920 - 31,060
12	ผู้ช่วยผู้ว่าการ ที่ปรึกษาผู้ว่าการ	16,800 - 29,260
11	ผู้อำนวยการฝ่าย หรือ ผู้ตรวจการ	14,740 - 27,560
10	รองผู้อำนวยการฝ่าย ผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่า	12,100 - 24,440
9	หัวหน้ากอง รองผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่า	9,320 - 21,640
8	รองหัวหน้ากอง หรือเทียบเท่า	7,610 - 20,340
7	หัวหน้าแผนก หรือเทียบเท่า	6,570 - 17,920
6	รองหัวหน้าแผนก หรือเทียบเท่า	5,220 - 14,740
5	หัวหน้าหมวด หรือเทียบเท่า	4,140 - 12,920
4	รองหัวหน้าหมวด หรือเทียบเท่า	3,270 - 10,610
3	พนักงานระดับปฏิบัติงาน	2,560 - 8,730
2	พนักงานระดับปฏิบัติงาน	1,600 - 6,090
1	พนักงาน - นักการ	1,600 - 5,640

ที่มา บัญชีการกำหนดเงินเดือนตามระดับต่าง ๆ ของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง ใช้บังคับตั้ง
แต่ มกราคม 2525

ง. อัตรากำลังคน การไฟฟ้านครหลวงมีอัตรากำลังคนทั้งสิ้น 10,322 คน ณ วันที่ 15 เมษายน 2528 ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 อัตรากำลังคนจำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวนพนักงาน	ร้อยละ
<u>รองผู้อำนวยการ (ทั่วไป)</u>		
1. สำนักแผนงานและโครงการ (สผง.)	30	.29
2. สำนักงานรองผู้อำนวยการ (สว.)	68	.66
3. สำนักงานกฎหมาย (กม.)	86	.83
4. สำนักงานตรวจสอบภายใน (ตส.)	44	.43
5. ศูนย์ประมวลผลข้อมูล (ศป.)	174	1.69
6. ส่วนงานประชาสัมพันธ์ (ปส.)	19	.18
รวม	421	4.08
<u>รองผู้อำนวยการ ส่วนบริหาร</u>		
1. ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ (ฝกณ.)	265	2.57
2. ฝ่ายการบัญชีและการเงิน (ฝบช.)	1,856	18.01
3. ฝ่ายบริการทั่วไป (ฝบท.)	860	8.34
4. กองเศรษฐกิจพลังไฟฟ้า (ศก.)	123	1.19
5. โรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง (รพ.)	255	2.48
รวม	3,359	32.59

ตารางที่ 4 อัตรากำลังคนจำแนกตามหน่วยงาน (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน พนักงาน	ร้อยละ
<u>รองผู้อำนวยการ ส่วนปฏิบัติการ</u>		
1. ฝ่ายจำหน่าย (ผจน.)	2,502	24.28
2. ฝ่ายบริการผู้ใช้ไฟ (ผบฟ.)	807	7.83
3. ฝ่ายควบคุมระบบไฟฟ้า (ผคฟ.)	952	9.24
รวม	4,261	41.34
<u>รองผู้อำนวยการ ส่วนวิชาการ</u>		
1. ฝ่ายจัดซื้อและพัสดุ (ผพค.)	441	4.28
2. ฝ่ายวิศวกรรม (ผวก.)	346	3.36
3. ฝ่ายก่อสร้าง (ผกส.)	1,020	9.90
4. ฝ่ายซ่อม สร้าง บำรุง (ผขบ.)	458	4.44
รวม	2,265	21.98
รวมพนักงานของการไฟฟ้านครหลวงทั้งสิ้น	10,306	100.00

ที่มา เอกสารรายงานจำนวนพนักงานจำแนกตามวุฒิและสังกัด ณ วันที่ 15 เมษายน 2528

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัญชีการกำหนดอัตราเงินเดือนตามระดับต่าง ๆ ของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง ฉบับที่ 2
ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2525

ชั้น ระดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
14	21,640	23,000	24,440	25,960	27,560	29,260	31,060	32,960	34,960	37,060								
13	17,920	19,100	20,340	21,640	23,000	24,440	25,960	27,560	29,260	31,060								
12	16,800	17,920	19,100	20,340	21,640	23,000	24,440	25,960	27,560	29,260								
11	14,740	15,740	16,800	17,920	19,100	20,340	21,640	23,000	24,440	25,960	27,560							
10	12,100	12,920	13,800	14,740	15,740	16,800	17,920	19,100	20,340	21,640	23,000	24,440						
9	9,320	9,940	10,610	11,330	12,100	12,920	13,800	14,740	15,740	16,800	17,920	19,100	20,340	21,640				
8	7,610	8,160	8,730	9,320	9,940	10,610	11,330	12,100	12,920	13,800	14,740	15,740	16,800	17,920	19,100	20,340		
7	6,570	7,080	7,610	8,160	8,730	9,320	9,940	10,610	11,330	12,100	12,920	13,800	14,740	15,740	16,800	17,920		
6	5,220	5,640	6,090	6,570	7,080	7,610	8,160	8,730	9,320	9,940	10,610	11,330	12,100	12,920	13,800	14,740		
5	4,140	4,470	4,830	5,220	5,640	6,090	6,570	7,080	7,610	8,160	8,730	9,320	9,940	10,610	11,330	12,100	12,920	
4	3,270	3,540	3,830	4,140	4,470	4,830	5,220	5,640	6,090	6,570	7,080	7,610	8,160	8,730	9,320	9,940	10,610	
3	2,560	2,780	3,020	3,270	3,540	3,830	4,140	4,470	4,830	5,220	5,640	6,090	6,570	7,080	7,610	8,160	8,730	
2	1,600	1,720	1,850	2,000	2,170	2,360	2,560	2,780	3,020	3,270	3,540	3,830	4,140	4,470	4,830	5,220	5,640	6,090
1	1,600	1,720	1,850	2,000	2,170	2,360	2,560	2,780	3,020	3,270	3,540	3,830	4,140	4,470	4,830	5,220	5,640	

ที่มา ตามคำสั่งที่ 14/2525 ลงวันที่ 29 เมษายน 2525

เรื่องทั่วไปของการประปานครหลวง

ก. ประวัติความเป็นมาการประปานครหลวง

การประปานครหลวงได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระองค์ได้ทรงเห็นว่าประชาชนพลเมืองในกรุงเทพมหานคร ขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับบริโภคและใช้สอย ต้องบริโภคน้ำในแม่น้ำลำคลองที่สกปรก เป็นเหตุให้เกิดโรคระบาดร้ายแรง เช่น อหิวาตกโรค และโรคที่เกี่ยวกับลำไส้ ผู้คนล้มตายเป็นอันมาก พระองค์จึงทรงมีพระราชดำริ เห็นสมควรจัดหาน้ำสะอาดบริสุทธิ์สำหรับให้ประชาชนบริโภค และใช้สอย

ดังนั้น จึงได้มีพระบรมราชโองการทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2452 ให้กรมสุขาภิบาลและกรมคลอง เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหาน้ำสะอาด โดยให้กรมคลองขุดคลองรับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่เหนือวัดสำแล แขวงเมืองปทุมธานีอันเป็นที่พื้นเขตน้ำเค็มขึ้นถึงทุกฤดู ไปทะเลสาบแก่งน้อย ตำบลบางหลวง เชียงราก ยาว 27 เส้น 5 วา และขุดคลองส่งน้ำจากคลองบางหลวง เชียงราก ถึงคลองสามเสน ยาว 625 เส้น แล้วให้กรมสุขาภิบาลจัดทำที่ขังน้ำที่คลองเชียงราก แขวงเมืองปทุมธานี และขุดคลองแยกจากที่ขังน้ำนั้น เป็นทางน้ำลงมาถึงริมคลองสามเสนฝั่งเหนือตามแนวทางรถไฟ แล้วตั้งโรงสูบน้ำที่ตำบลสามเสน สูบน้ำขึ้นยังอยู่ที่เกราะกรองตามวิธีให้น้ำสะอาดบริสุทธิ์ ปราศจากเชื้อโรค เพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชนต่อไป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เรียกกิจการนี้ ตามภาษาสันสกฤตว่า "การประปา" และได้เริ่มทำการเปิดจำหน่ายน้ำ ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2457 โดยมอบให้กรมสุขาภิบาล กระทรวงนครบาล เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน พร้อมกันนี้ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติรักษาคองประปา พุทธศักราช 2456 ด้วย

กิจการประปา ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับดังนี้คือ

พ.ศ. 2475 ได้ขยายการจำหน่ายน้ำไปฝั่งธนบุรี โดยวางท่อเอกตามแนวสะพานพุทธยอดฟ้าไบนถนนประชาธิปไตย และถนนสมเด็จพระเจ้าอยุธยา

พ.ศ. 2476 กรมนคราทร (กรมศุขาภิบาลเดิม) ได้เปลี่ยนชื่อเป็น กรมโยธาเทศบาล และกองประปากรุงเทพ เป็นกองในสังกัดกรมโยธาเทศบาล

พ.ศ. 2483 รัฐบาลได้ออนกิจการ กองประปากรุงเทพให้เทศบาลกรุงเทพจัดทำ เพื่ออนุโลมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล

พ.ศ. 2487 สะพานพุทธยอดฟ้าถูกระเบิดทำลายเนื่องจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2487 เป็นเหตุให้ ท่อเอกประปาที่วางไปตามแนวสะพานนั้นชำรุดเสียหาย ทำให้การจำหน่ายน้ำทางฝั่งธนบุรี ทางสายนี้ต้องหยุดชะงัก

พ.ศ. 2488 โรงไฟฟ้าหลวงสามเสนและโรงไฟฟ้าบริษัทไฟฟ้าไทย ๗ ที่วัดเลียบโคกถูกระเบิดทำลาย เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2488 เป็นเหตุให้การจำหน่ายน้ำในพระนครต้องหยุดชะงักโดยทั่วไป

พ.ศ. 2491 รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการซ่อมโรงไฟฟ้าหลวงและปรับปรุงการประปากรุงเทพ" มีหน้าที่พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกองประปากรุงเทพ ให้สามารถดำเนินการผลิตและจำหน่ายน้ำประปาสำหรับบริโภคและใช้สอยอย่างบริบูรณ์ตลอดเวลา โดยปรับปรุงแก้ไขการเกราะกรองน้ำ ตลอดจนการจำหน่ายน้ำให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นให้ได้สัมพันธ์กับจำนวนพลเมืองที่เพิ่มขึ้น

พ.ศ. 2495 ได้ออกพระราชบัญญัติมอบกิจการประปา เทศบาลนครกรุงเทพ ให้กรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทย จัดทำ

พ.ศ. 2506 บริษัทเคอเกรมองค์ได้ทำการก่อสร้างโรงกรองน้ำเพิ่มเติมที่โรงกรองน้ำสามเสนและธนบุรี ทำให้ปริมาณน้ำดิบไม่เพียงพอแก่ความต้องการ โดยเฉพาะที่โรงกรองน้ำธนบุรีไม่สามารถจะใช้น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา ณ บริเวณแกวั้นได้ จึงได้ก่อสร้างโรงสูบน้ำดิบขึ้นที่บางซื่อเพื่อสูบน้ำดิบส่งไปยังโรงกรองธนบุรีและสามเสน กับทั้งได้ทำการขุดคลองส่งน้ำให้กว้างและลึกขึ้นอีก เพื่อจะไดรับน้ำจากลำแไ้เพิ่มชนอีก

พ.ศ. 2510 กองประปากรุงเทพ ได้รวมกับการประปาเทศบาลนครธนบุรี การประปาเทศบาลสมุทรปราการ และการประปานครบุรี เปลี่ยนฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ เรียกชื่อว่า

"การประปานครหลวง" โดยผลแห่งพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. 2510 ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2510 โดยมีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ การประปานครหลวงตามลำดับตั้งแต่แรกตั้งจนถึงปัจจุบันดังนี้

1. นายคำรง	ชลวิจารณ์	พ.ศ. 2510 - 2514
2. นายกาญจนะ	เฮงสุวนิช	" 2514 - 2516
3. นายจำรัส	ฉายะพงศ์	" มี.ค. 2516 - ส.ค. 2516
4. คร.บุญรอด	ปิณฑสัน	" 2516 - 2518
5. นายกระจก	ศุภกิจวิเลชาการ	" 2518 - 2525
6. นายประชา	คันศิริ	" 2525 - 2527
7. คร.อาทิตย์	อุไรรัตน์	" 2517 - ปัจจุบัน

ข. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งการประปานครหลวง¹

1. สํารวจและจัดหาแหล่งน้ำดิบและจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในกิจการประปา
2. ผลิตจัดส่งน้ำและจัดจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และสมุทรปราการ (พื้นที่รับผิดชอบทั้งสิ้นประมาณ 3,100 ตารางกิโลเมตร)
3. ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องกันหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการประปา

ค. การจัดรูปการบริหารงาน² การประปานครหลวงจัดรูปองค์การโดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ใต้อาณัติหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด เพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งการประปานครหลวง โดยมีผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

¹กระทรวงมหาดไทย, "การประปานครหลวง," 91 ปีมหาดไทย (กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2526) หน้า 157.

²การประปานครหลวง. หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานประปานครหลวง (กรุงเทพฯ : การประปานครหลวง, 2527) หน้า 5 - 57.

1. ผู้ว่าการ การประปานครหลวง เป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานของการประปานครหลวงในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุด ควบคุมดูแลงานของรองผู้ว่าการทั้งสองส่วนด้วยกันและควบคุมดูแลหน่วยงานทั่ว ๆ ไป ที่มีใ้คอยู่ในความรับผิดชอบของรองผู้ว่าการ เช่น สำนักวางแผนพัฒนา ศูนย์ปฏิบัติการของการประปานครหลวง กองกฎหมาย สำนักงานตรวจตรา ฯลฯ

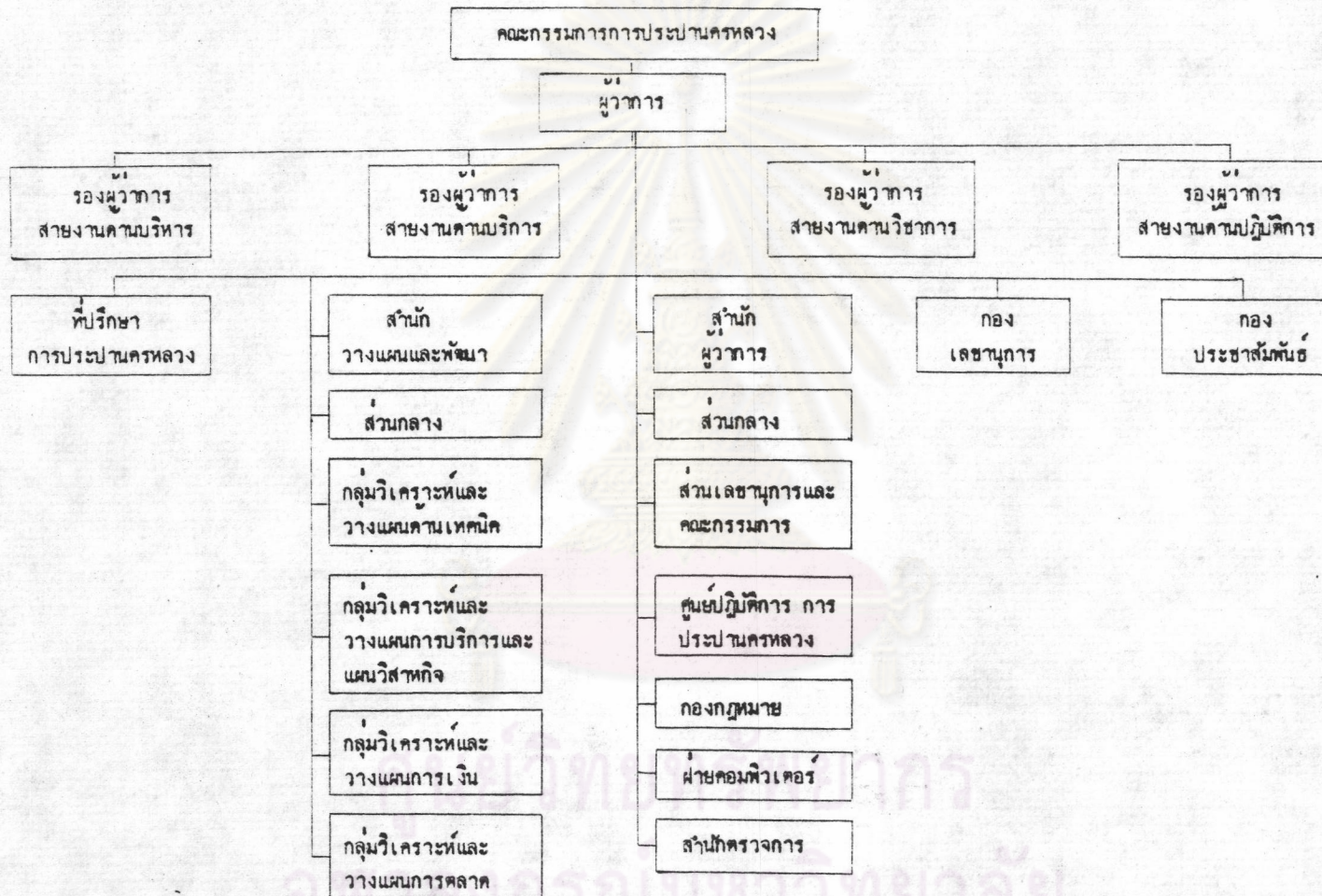
2. รองผู้ว่าการ (สายงานด้านบริหาร) ดำเนินการรับผิดชอบในการบริหารงานทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรอื่น ๆ ทั้งหมด หน่วยงานในความรับผิดชอบมีดังนี้ กองการแพทย์ ศูนย์ฝึกอบรม ฝ่ายธุรการ ฝ่ายการพนักงาน ฝ่ายจัดหาพัสดุ ฝ่ายการเงินและบัญชี

3. รองผู้ว่าการ (สายงานด้านบริการ) ดำเนินการรับผิดชอบในการให้บริการแก่ผู้ใช้น้ำในความรับผิดชอบของการประปานครหลวง หน่วยงานที่รับผิดชอบมีดังนี้ กองโรงงานมาตรวัดน้ำ สำนักงานผู้ใช้น้ำราชการ สำนักงานประปาสาขา 11 แห่ง ได้แก่สาขาแขวง บางกอกน้อย ภาษีเจริญ ตากสิน นนทบุรี บางเขน พญาไท แม่นครีทุ่งมหาเมฆ พระโขนง สมุทรปราการ เป็นต้น

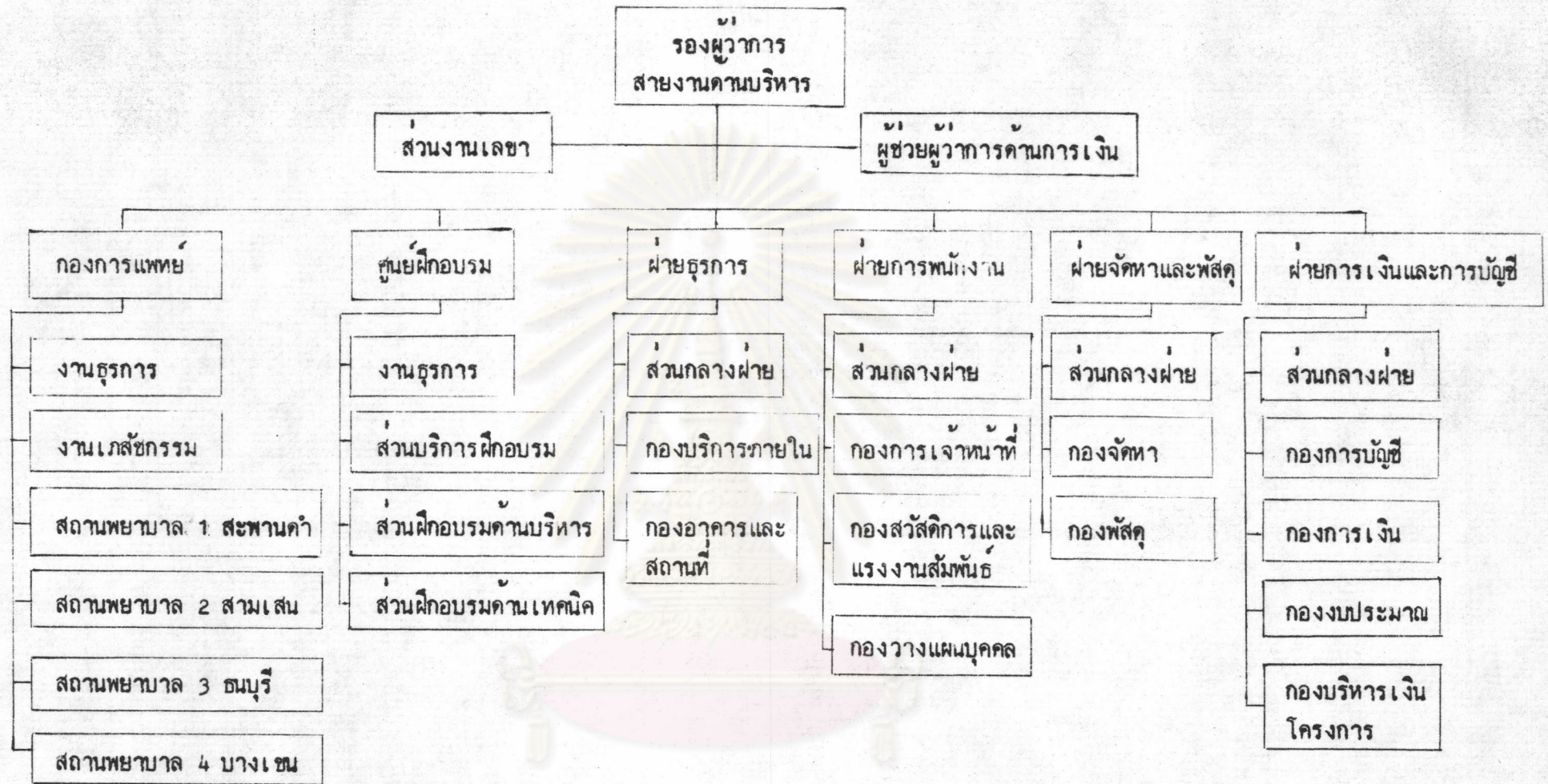
4. รองผู้ว่าการ (สายงานด้านวิชาการ) ดำเนินการรับผิดชอบในการปรับปรุงกิจการประปานครหลวงทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทั้งหมดภายในเขตรับผิดชอบของการประปานครหลวงได้มีน้ำประปาใช้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่รับผิดชอบมีดังนี้ ฝ่ายลดน้ำสูญเสีย ฝ่ายบริหารโครงการ ฝ่ายสำรวจและออกแบบ ฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง เป็นต้น

5. รองผู้ว่าการ (สายงานด้านผลิตและส่งน้ำ) ดำเนินการรับผิดชอบในการผลิตและจ่ายน้ำ หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองวิศวกรรมการผลิตและส่งน้ำ กองควบคุมคุณภาพน้ำ ฝ่ายโรงงานผลิตน้ำบางเขน ฝ่ายโรงงานผลิตน้ำสามเสน - ธนบุรี ฝ่ายระบบส่งน้ำ ฝ่ายซ่อมบำรุง เป็นต้น

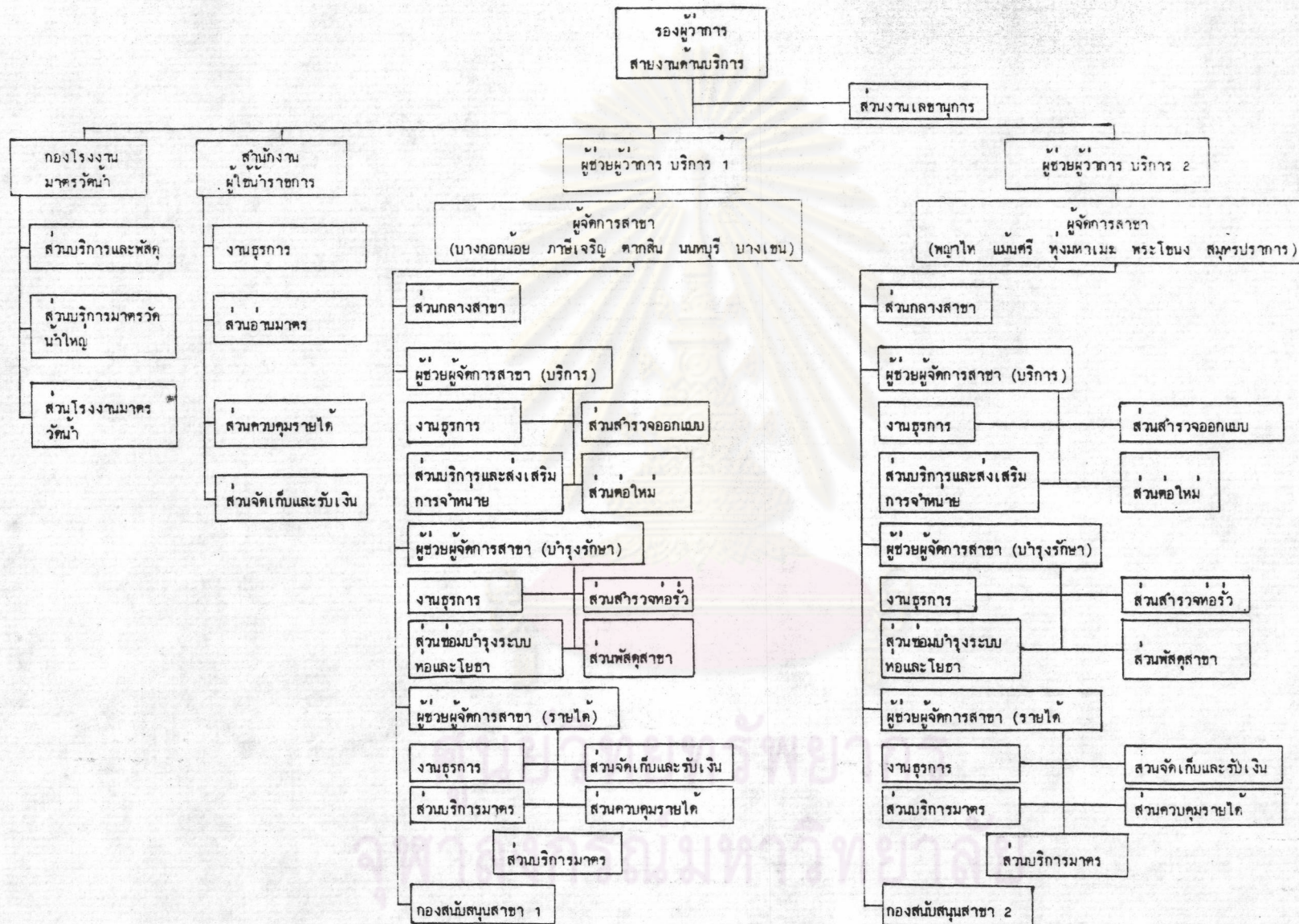
จากอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ว่าการและรองผู้ว่าการดังกล่าว สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโครงสร้างขององค์การได้ตามลำดับต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการประปานครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2528
ที่มา การประปานครหลวง, หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานการประปานครหลวง, หน้า 4

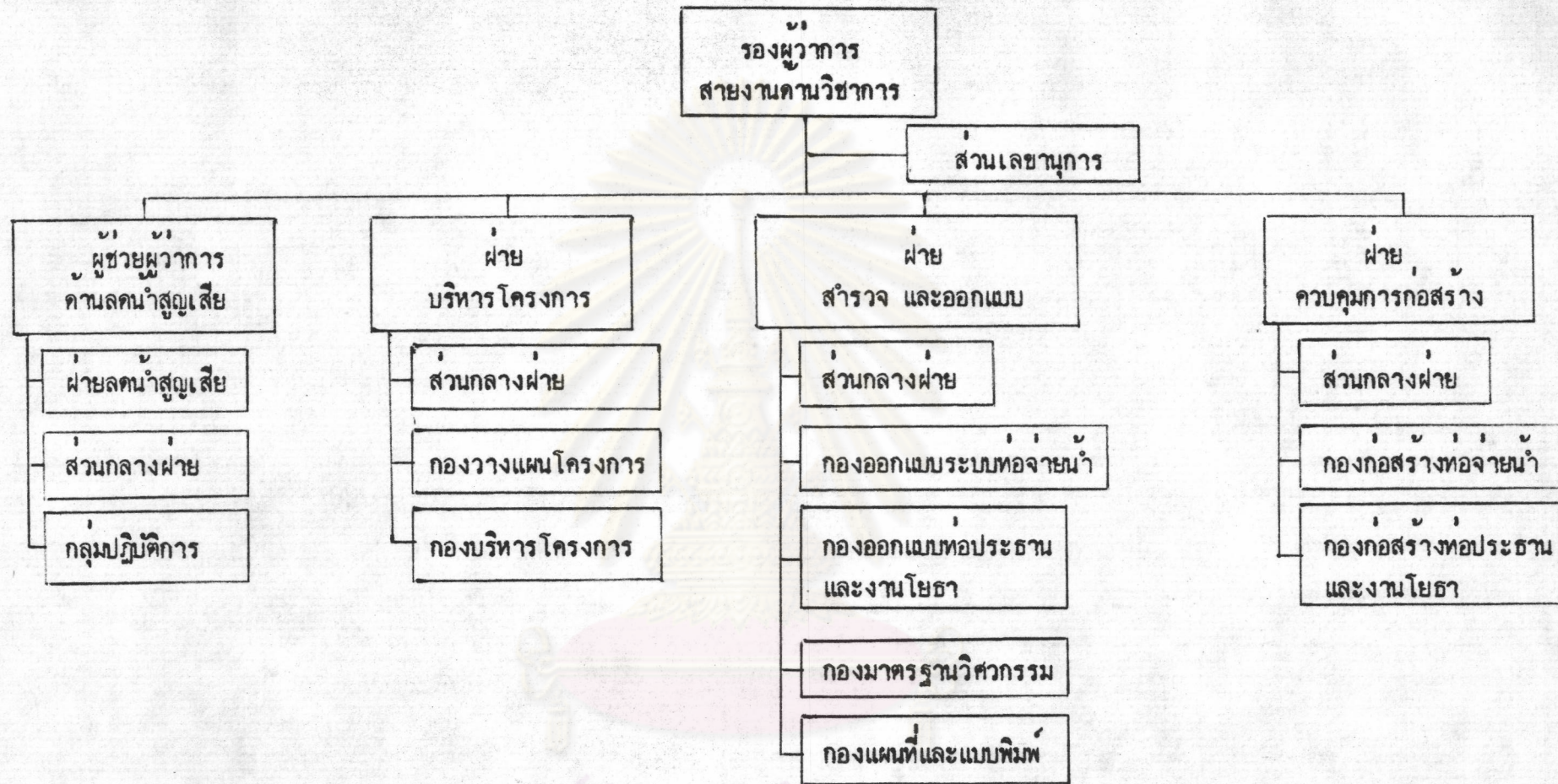

ภาพที่ 2 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการประปานครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2528 (ต่อ)
 ที่มา การประปานครหลวง, หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานการประปานครหลวง, หน้า 4

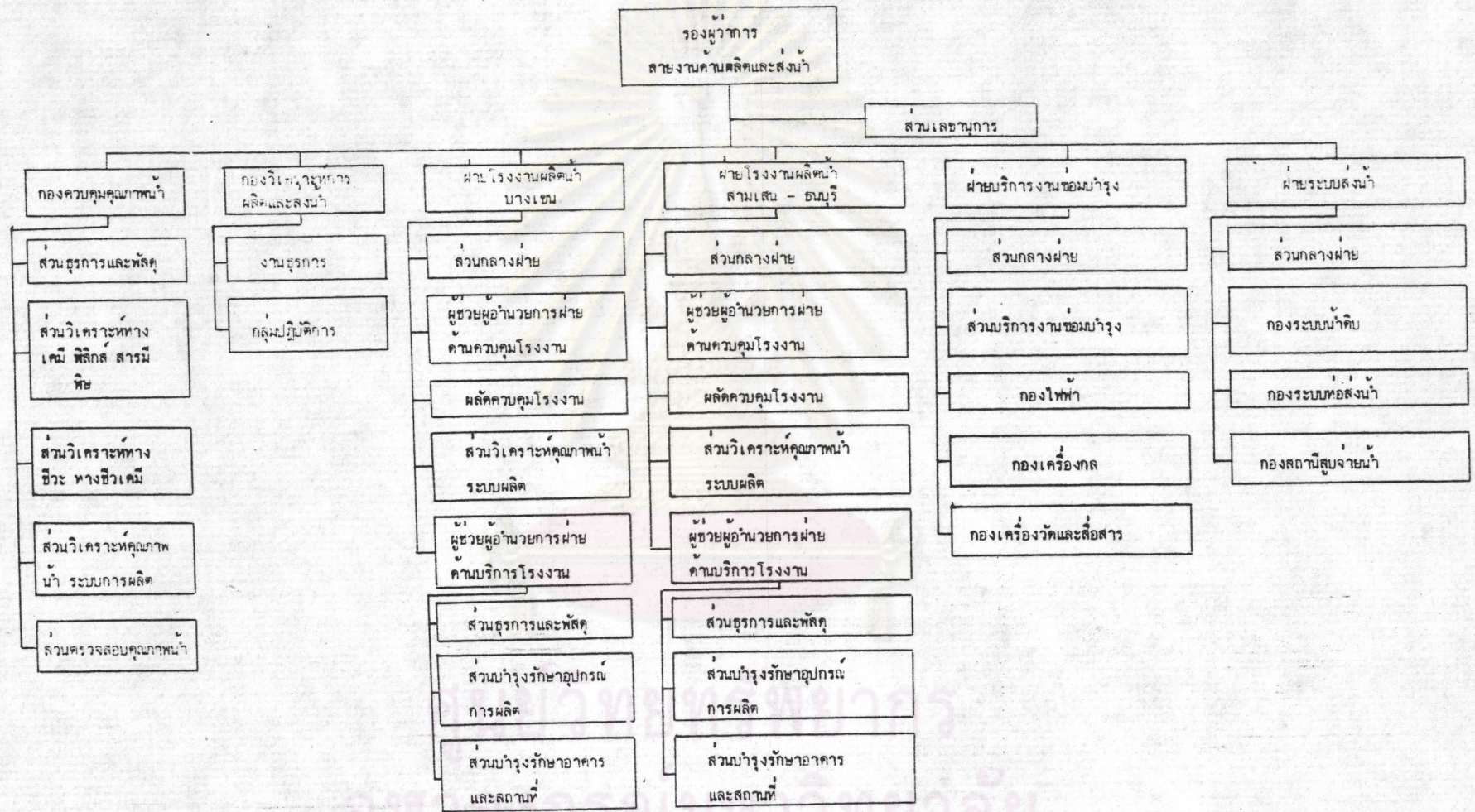

ภาพที่ 2 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการประปานครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2528 (ต่อ)

ที่มา การประปานครหลวง, หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานการประปานครหลวง, หน้า 4

ภาพที่ 2 แผนภูมิโครงสร้างองค์การของการประปานครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2528 (ต่อ)
ที่มา การประปานครหลวง, หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานการประปานครหลวง, หน้า 4

ภาพที่ 2 แผนภูมิโครงสร้างองค์กรของการประปานครหลวงปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2526 (ต่อ)
ที่มา การประปานครหลวง, หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานการประปานครหลวง, หน้า 4

ข. การจำแนกตำแหน่ง การประปานครหลวงมีการจำแนกตำแหน่งหลัก ๆ ทั้งหมด
11 ระดับด้วยกัน

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ของระดับ ตำแหน่งหลัก และ ช่วงอัตราเงินเดือน

ระดับ	ชื่อตำแหน่ง	ช่วงอัตราเงินเดือน (บาท)
11	ผู้ว่าการ	21,640 - 37,060
10	รองผู้ว่าการ	17,920 - 31,060
9	ผู้ช่วยผู้ว่าการ	16,800 - 29,260
8	ผู้อำนวยการฝ่าย	13,800 - 27,560
7	ผู้อำนวยการกอง	11,330 - 24,440
6	หัวหน้ากอง	8,730 - 21,640
5	ผู้ช่วยหัวหน้ากอง	7,080 - 17,920
4	หัวหน้าแผนก	5,220 - 15,740
3	ผู้ช่วยหัวหน้าแผนก	3,830 - 12,920
2	ประจำแผนก	2,560 - 10,610
1	เสมียน	1,720 - 7,080
-	นักรการหรือภารโรง	1,600 - 5,640

ที่มา บัญชีหมายเลข 2 แบบทนายข้อบังคับการประปานครหลวง ฉบับที่ 70 พ.ศ. 2524

ง. การเปรียบเทียบตำแหน่ง

จากการศึกษาดารงดั่งกล่าวจะทราบถึงตำแหน่งหลักของการประปานครหลวง 11 ระดับ แต่การประปานครหลวงยังมีตำแหน่งต่าง ๆ อีกมากมายเรียกชื่อตำแหน่งตามสายวิชาชีพที่เรียนมา หรือตามหน้าที่การงานที่พนักงานผู้นั้นรับผิดชอบอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารงานบุคคล เช่น การปรับเงินเดือน การเลื่อนชั้น การกำหนดอำนาจหน้าที่ การโยกย้าย ฯลฯ เพื่อประโยชน์ดังกล่าว จึงต้องนำตำแหน่งเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกับตำแหน่งหลัก ๆ ซึ่งในการเปรียบเทียบกับตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 9 ลดหลั่นกันลงไปจนถึงระดับหนึ่ง และตำแหน่งที่ไม่มีระดับ ซึ่งแสดงดังตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และการเทียบตำแหน่ง ของพนักงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น

ลำดับที่	ตำแหน่ง	อัตราเงินเดือน ขั้นต่ำ - ขั้นสูง	เทียบตำแหน่ง
1	ผู้อำนวยการสำนักผู้ว่าการ ผู้อำนวยการสำนักปรับปรุงการให้บริการประชาชน ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมการผลิตและจำหน่าย	16,800-29,260 16,800-29,260	ผู้ช่วยผู้ว่าการ (ระดับ 9)
	ผู้จัดการสำนักธุรกิจ ผู้จัดการฝ่ายสาขา	13,800-29,260	
2	ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์และวางแผน ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบ ผู้อำนวยการสำนักตรวจการ เลขาธิการคณะกรรมการการปราบปรามการทุจริต นายช่างใหญ่	13,800-27,560	ผู้อำนวยการฝ่าย (ระดับ 8)
	ผู้จัดการสำนักงานคอมพิวเตอร์ ผู้จัดการสำนักงานวางแผนและพัฒนาธุรกิจ ผู้จัดการสาขา ผู้จัดการสำนักงานประสานงาน	11,330-27,560	
3	รองผู้อำนวยการสำนักปรับปรุงการให้บริการประชาชน รองผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์และวางแผน ผู้วิเคราะห์การบริหารและการเงิน, ผู้วิเคราะห์ เทคนิค ผู้ตรวจการ 2, ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรม ผู้อำนวยการศูนย์เครื่องจักรกล, ผู้จัดการโรงงาน มาตรวัดน้ำ, นายแพทย์ 3, นายช่าง 5, นัก วิทยาศาสตร์ 5, วิทยากร 5, บุคคลากร 5 นิติกร 5, เศรษฐกร 5, นักสถิติ 5 นักวิชาคลัง 5	11,330-24,440	ผู้อำนวยการกอง (ระดับ 7)

ตารางที่ 6 อัตราเงินเดือน และการเทียบตำแหน่ง ของพนักงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น (ต่อ)

ลำดับที่	ตำแหน่ง	อัตราเงินเดือน ขั้นต่ำ - ขั้นสูง	เทียบตำแหน่ง
3	นักบัญชี 5, ผู้สอบบัญชี 5, ทันตแพทย์ 5 เกสซ์กร 5, สถาปนิก 5, นักประชาสัมพันธ์, 5 นักแรง- งานสัมพันธ์ 5, ช่าง 6, พนักงานบัญชี 6, พนักงานตรวจสอบ 6 ผู้จัดการสำนักงานผู้นำรายใหญ่ ผู้จัดการประปา (ระดับ 7) ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสำนักงานคอมพิวเตอร์ ผู้ช่วยผู้จัดการสำนักงานวางแผนและพัมนาธุรกิจ	8,730 - 24,440	ผู้อำนวยการกอง (ระดับ 7)
4	ผู้ตรวจการ 1, รองผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรม ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการประปานคร หลวง, ผู้ช่วยผู้จัดการโรงงานมาตรวัดน้ำ, นายช่าง 4, นักวิทยาศาสตร์ 4, นายแพทย์ 2, วิทยากร 4, บุคลากร 4, นิติกร 4, เศรษฐกร 4, นักสถิติ 4, นักวิชาคลัง 4, นักบัญชี 4, ผู้สอบบัญชี 4, ทันตแพทย์ 4, เกสซ์กร 4, สถาปนิก 4, นักประชาสัมพันธ์ 4, นักแรงงาน สัมพันธ์ 4, ช่าง 5, พนักงานบัญชี 5, พนักงาน ตรวจสอบ 5, พยาบาล 5, พนักงานวิทยาศาสตร์ 5, พนักงานธุรการ 5, พนักงานประชาสัมพันธ์ 5, พนักงานการเงิน 6, พนักงานโอบเสร์จรับ เงิน 6, พนักงานรายได้ 6, พนักงานพัสดุ 6, พนักงานคอมพิวเตอร์ 6, นายตรวจ 6, พนักงาน อนามัย 6, พนักงานรักษาความปลอดภัย 6	8,730 - 21,640	หัวหน้ากอง (ระดับ 6)

ตารางที่ 6 อัตราเงินเดือน และการเทียบตำแหน่ง ของพนักงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น (ต่อ)

ลำดับที่	ตำแหน่ง	อัตราเงินเดือน ขั้นต่ำ - ขั้นสูง	เทียบตำแหน่ง
4	หัวหน้าส่วน ผู้จัดการประจำ	7,080 - 21,640	
5	นายช่าง 3, นักวิทยาศาสตร์ 3, วิทยากร 3, บุคลากร 3, นิติกร 3, เศรษฐกร 3, นักสถิติ 3, นักวิชาคลัง 3, นักบัญชี 3, ผู้สอบบัญชี 3, ทันตแพทย์ 3, เกษัชกร 3, สถาปนิก 3, นักประชาสัมพันธ์ 3, นักแรงงานสัมพันธ์ 3, นักสังคมสงเคราะห์ 3, ช่าง 4, พนักงานบัญชี 4, พนักงานตรวจสอบ 4, พนักงานวิทยาศาสตร์ 4, พยาบาล 4, พนักงานธุรการ 4, พนักงานประชาสัมพันธ์ 4, พนักงานการเงิน 5, พนักงานการเงิน 5, พนักงานโอบเสิร์ฟรับเงิน 5, พนักงานรายได้ 5, พนักงานพัสดุ 5, พนักงานคอมพิวเตอร์ 5, นายตรวจ 5, พนักงานอนามัย 5, พนักงานรักษาความปลอดภัย 5	7,080 - 17,920 7,080 - 17,920	ผู้ช่วยหัวหน้ากอง (ระดับ 5) ผู้ช่วยหัวหน้ากอง (ระดับ 5)
6	นายช่าง 2, นักวิทยาศาสตร์ 2, วิทยากร 2, บุคลากร 2, นิติกร 2, เศรษฐกร 2, นักสถิติ 2, นักวิชาคลัง 2, นักบัญชี 2, ผู้สอบบัญชี 2, ทันตแพทย์ 2, เกษัชกร 2, สถาปนิก 2, นักประชาสัมพันธ์ 2, นักแรงงานสัมพันธ์ 2, นักสังคมสงเคราะห์ 2, บรรณารักษ์ 2 ช่าง 3, พนักงานบัญชี 3, พนักงานตรวจสอบ 3,	5,220 - 15,740	หัวหน้าแผนก (ระดับ 4)

ตารางที่ 6 อัตราเงินเดือน และการเทียบตำแหน่ง ของพนักงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น (ต่อ)

ลำดับที่	ตำแหน่ง	อัตราเงินเดือน ขั้นต่ำ - ขั้นสูง	เทียบตำแหน่ง
6	พนักงานวิทยาศาสตร์ 3, พยาบาล 3, พนักงาน ธุรการ 3, <u>พนักงานประชาสัมพันธ์</u> 3, พนักงาน การเงิน 4, พนักงานใบเสร็จรับเงิน 4, <u>พนักงานรายได้</u> 4, พนักงานพัสดุ 4 พนักงานคอมพิวเตอร์ 4, นายตรวจ 4, พนักงานอนามัย 4, พนักงานรักษาความปลอดภัย 4	5,220 - 15,740	หัวหน้าแผนก (ระดับ 4)
	นายแพทย์ 1	4,470 - 15,740	
7	ช่าง 2, พนักงานบัญชี 2, พนักงานตรวจสอบ 2, พนักงานวิทยาศาสตร์ 2, พยาบาล 2, พนักงาน ธุรการ 2, <u>พนักงานประชาสัมพันธ์</u> 2, พนักงาน การเงิน 3, ผู้ช่วยทันตแพทย์ 3, พนักงานใบ เสร็จรับเงิน 3, <u>พนักงานรายได้</u> 3, ผู้ช่วย พยาบาล 3, พนักงานอนามัย 3, พนักงานรักษา ความปลอดภัย 3, พนักงานพิมพ์ดีด 3, พนักงาน เครื่องจักรกล 3, ช่างฝีมือ 3	3,830 - 12,920	ผู้ช่วยหัวหน้าแผนก (ระดับ 3)
	ทันตแพทย์ 1	3,540 - 12,920	
	เภสัชกร 1, สถาปนิก 1	3,270 - 12,920	
	นายช่าง 1, นักวิทยาศาสตร์ 1, วิทยากร 1, บุคลากร 1, นิติกร 1, เศรษฐกร 1, นักสถิติ 1, นักวิชาคลัง 1, นักบัญชี 1, ผู้สอบบัญชี 1, นักประชาสัมพันธ์ 1, นักแรงงานสัมพันธ์ 1, นัก สังคมสงเคราะห์ 1, บรรณารักษ์ 1	3,020 - 12,920	

ตารางที่ 6 อัตราเงินเดือน และการเทียบตำแหน่ง ของพนักงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น (ต่อ)

ลำดับที่	ตำแหน่ง	อัตราเงินเดือน ขั้นต่ำ - ขั้นสูง	เทียบตำแหน่ง
8	ช่าง 1, พนักงานบัญชี 1, พนักงานตรวจสอบ 1, พนักงานวิทยาศาสตร์ 1, พยาบาล 1, พนักงานธุรการ 1, <u>พนักงานประชาสัมพันธ์</u> 1, พนักงานการเงิน 2, พนักงานใบเสร็จรับเงิน 2, <u>พนักงานรายได้</u> 2, พนักงานพัสดุ 2, พนักงานคอมพิวเตอร์ 2, นายตรวจ 2, พนักงานอ่านมาตร 2, พนักงานรักษาความปลอดภัย 2, ผู้ช่วยทันตแพทย์ 2, ผู้ช่วยพยาบาล 2, พนักงานพิมพ์ดีด 2, พนักงานเครื่องจักรกล 2, ช่างฝีมือ 2, พนักงานยานยนต์ 2, พนักงานบอบาตาล 2		
9	พนักงานการเงิน 1, พนักงานใบเสร็จรับเงิน 1, <u>พนักงานรายได้</u> 1, พนักงานพัสดุ 1, พนักงานคอมพิวเตอร์ 1, นายตรวจ 1 พนักงานอ่านมาตร 1, ผู้ช่วยทันตแพทย์ 1, ผู้ช่วยพยาบาล 1, พนักงานพิมพ์ดีด 1, พนักงานเครื่องจักรกล 1, ช่างฝีมือ 1, พนักงานโทรศัพท์ 1, ประคาน้ำ	1,720 - 7,080	เสมียน (ระดับ 1)
	พ.ยานยนต์ 1, พ.บอบาตาล 1, หัวหน้าคนงาน, หัวหน้ายาม, พนักงานรักษาความปลอดภัย 1	1,600 - 6,570	
10	นักการ - ภารโรง, คนงาน	1,600 - 5,640	- (ระดับ 1)

ที่มา จากบัญชีหมายเลข 3 แนบท้ายข้อบังคับการประปานครหลวง ฉบับที่ 70 พ.ศ. 2524

จ. อัตรากำลังคน การประปานครหลวงมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 5,842 คน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2528 ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 อัตรากำลังคน จำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวนพนักงาน	ร้อยละ
<u>สายงานสังกัดผู้ว่าการ</u>		
1. ผู้ว่าการ ที่ปรึกษา สำนักงานวางแผนและพัฒนา	19	.33
2. สำนักผู้ว่าการ และประจำ กปน.	221	3.78
3. กองเลขานุการ	7	.12
4. กองประชาสัมพันธ์	22	.38
5. สำนักตรวจสอบ	51	.87
รวม	320	5.48
<u>สายงานรองผู้ว่าการ (บริหาร)</u>		
1. รองผู้ว่าการ บริหาร ส่วนเลขานุการ ผู้ช่วยผู้ว่าการ (ด้านการเงิน)	8	.14
2. กองการแพทย์	29	.50
3. ศูนย์ฝึกอบรม	24	.41
4. ฝ่ายธุรการ	244	4.18
5. ฝ่ายการพนักงาน	57	.98
6. ฝ่ายจัดหาและพัสดุ	123	2.11
7. ฝ่ายการบัญชีและการเงิน	180	3.08
รวม	665	11.38

ตารางที่ 7 อัตราค่าจ้างคน จำแนกตามหน่วยงาน (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน พนักงาน	ร้อยละ
<u>สายงานรองผู้ว่าการ (บริการ)</u>		
1. รองผู้ว่าการ (บริการ) ส่วนเลขานุการ ประจำ รองผู้ว่าการ (บริการ)	12	.21
2. กองโรงงานมาตรวัดน้ำ	110	1.88
3. สำนักงานผู้ใช้น้ำราชการ	51	.87
4. ผู้ช่วยผู้ว่าการ (บริการ) ประจำผู้ช่วยผู้ว่าการ (บริการ)	2	.03
5. สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย	293	5.01
6. สำนักงานประปาสาขาภาชีเจริญ	305	5.22
7. สำนักงานประปาสาขาตากสิน	351	6.01
8. สำนักงานประปาสาขานนทบุรี	350	5.99
9. สำนักงานประปาสาขาบางเขน	298	5.10
10. กองสนับสนุนสาขา 1	53	.91
11. ผู้ช่วยผู้ว่าการ (บริการ 2) ประจำผู้ช่วยผู้ว่าการ (บริการ 2)	3	.05
12. สำนักงานประปาสาขาพญาไท	335	5.73
13. สำนักงานประปาแมนศรี	357	6.11
14. สำนักงานประปาสาขาทุ่งมหาเมฆ	266	4.55
15. สำนักงานประปาสาขาพระโขนง	275	4.71
16. สำนักงานประปาสาขาสมุทรปราการ	233	3.82
17. กองสนับสนุนสาขา 2	57	.98
รวม	3,341	57.19

ตารางที่ 7 อัตรากำลังคน จำแนกตามหน่วยงาน (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน พนักงาน	ร้อยละ
สายรองผู้ว่าการ (วิชาการ)		
1. รองผู้ว่าการ ส่วนเลขานุการ ประจำรองผู้ว่าการ ผู้ช่วยผู้ว่าการ (ค้ำถนน้ำสูญเสีย)	9	.15
2. ฝ่ายค้ำถนน้ำสูญเสีย	24	.41
3. ฝ่ายบริหารโครงการ	46	.79
4. ฝ่ายสำรวจและออกแบบ	201	3.44
5. ฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง	139	2.38
รวม	419	7.17
สายรองผู้ว่าการ (ผลิตและส่งน้ำ)		
1. รองผู้ว่าการและส่วนเลขา	3	.05
2. กองควบคุมคุณภาพ	31	.53
3. กองวิเคราะห์การผลิตและส่งน้ำ	8	.14
4. ฝ่ายโรงงานผลิตน้ำบางเขน	141	2.41
5. ฝ่ายโรงงานผลิตน้ำสามเสน - อนุบุรี	262	4.48
6. ฝ่ายซ่อมบำรุง งานธุรการ และส่วนบริการซ่อมบำรุง	227	3.89
7. ฝ่ายระบบส่งน้ำ	425	7.27
รวม	1,097	18.78
รวมพนักงานการประปานครหลวงทั้งสิ้น	5,842	100.00

ตารางที่ 8 อัตราเงินเดือนของพนักงานการประปานครหลวง

ขั้นที่	เงินเดือน	ขั้นวิ้ง	ขั้นที่	เงินเดือน	ขั้นวิ้ง	ขั้นที่	เงินเดือน	ขั้นวิ้ง
1	1,600	120	18	6,090	480	35	19,100	1,240
2	1,720	130	19	6,570	510	36	20,340	1,300
3	1,850	150	20	7,080	530	37	21,640	1,360
4	2,000	170	21	7,610	550	38	23,000	1,440
5	2,170	190	22	8,160	570	39	24,440	1,520
6	2,360	200	23	8,730	590	40	25,960	1,600
7	2,560	220	24	9,320	620	41	27,560	1,700
8	2,780	240	25	9,940	670	42	29,260	1,800
9	3,020	250	26	10,610	720	43	31,060	1,900
10	3,270	270	27	11,330	770	44	32,960	2,000
11	3,540	290	28	12,100	820	45	34,960	2,100
12	3,830	310	29	12,920	880	46	37,060	2,200
13	4,140	330	30	13,800	940	47	39,260	2,300
14	4,470	360	31	14,740	1,000	48	41,560	2,400
15	4,830	390	32	15,740	1,060	49	43,960	-
16	5,220	420	33	16,800	1,120			
17	5,640	450	34	17,920	1,180			

ที่มา บัญชีหมายเลข 1 แบบท้ายข้อบังคับการประปานครหลวง ฉบับที่ 70 ณ พ.ศ. 2524

จากบทความดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า รัฐวิสาหกิจทั้งสองมีระบบการจำแนกตำแหน่ง
พนักงานที่แตกต่างกัน คือ การประปานครหลวงมีระบบการจำแนกตำแหน่งพนักงาน 2 ประเภท
คือมีการจำแนกตำแหน่งตามลักษณะงานที่ทำ และการจำแนกตำแหน่งเป็นตำแหน่งหลัก ซึ่งเป็น
มาตรฐานในการที่นำตำแหน่งที่จำแนกตามลักษณะที่นำมาเทียบเพื่อความสะดวกในการปรับเงิน
เดือน เลื่อนขั้น เป็นต้น ส่วนการไฟฟ้านครหลวงมีระบบการจำแนกตำแหน่งเพียงระบบเดียว
คือ มีการจำแนกตำแหน่งเป็นตำแหน่งหลักเท่านั้นที่ทุกหน่วยงานนำไปใช้กันเป็นมาตรฐาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย